Rimaszombat, 1897. julius 1. **26. szám.** **Tizennyolczadik évfolyam.**

Szerkesztőség:
Rimaszombat, Pokorágyi-utcza 1-ső szám. — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés dija:
Egész évre . . 8 korona.
Fél évre . . 4 korona.
Negyedévre . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:
Rimaszombat, Pokorágyi-utcza 1. szám a. a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadó hivatalt illető előfizetés, hirdetmény, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés dija:
Egy háromhasábos petitsor térfogata . . 12 fillér.
Bélyegdij minden beiktatás után . . . . . 60 fillér.

Nyilttér:
Egy sor . . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legczélszerübben posta-utalvány utján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Szövetkezetek.

Egy kis, de lelkes csapat megtette az első kisérletet arra, hogy Rimaszombatban a szövetkezeti eszmét megvalósitsa; az alapszabályok már készen is vannak és csak az alakulás van hátra. A szövetkezet a „Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank“, mint pénzügyi központ mellett óhajt létesülni, és ezzel megtörtént az első lépés arra, hogy a szövetkezetek ne tekintessenek a pénzintézetekkel ellentétes irányzatu intézményeknek, ahogyan eddig minden komolyabb pénzügyi tényező itt nálunk hirdetni szerette, bár egyébütt régen meghaladott álláspont az.

Nem ismerjük az uj szövetkezet részleteit, de a kimondott elvet ösmerjük, a melynek intentiója, a polgárokat takarékosság utján tőkéhez juttatni, a tőkét a központi intézetben gyümölcsözőleg elhelyezni és egyuttal ez uton az érdekelt résztvevőket hitelben is részesiteni.

Ugy véljük, hogy a helyes elv alkalmazása és ügyes keresztülvitele sikeres kifejlődését fogja eredményezni az egész vármegye területén a szövetkezeti eszmének, és bizton remélhetjük, hogy ekként az uj pénzintézet is egy felette elhanyagolt ügyet fog felkarolni, ha ezt kitartóan eszközli.

Egy régi zenének halljuk igy életképes akkordjait, és nincs kétségünk, hogy a gazdasági egylet jeles elnöke, gróf Serényi Béla is sietni fog a gyakorlati kivitelhez hozzájárulni, mert hisz a legutolsó gazdasági egyleti közgyülésen is utalás történt arra, hogy ezen fontos ügy minél melegebben felkaroltassék.

Nem fog ez minden nehézség nélkül menni, nem is fog ez egy nap munkálkodásának az eredménye lenni, sőt inkább egy hatalmas megyei szervezet megalkotásával fog ez járni, de a pénzfolyam a megalkotandó erek utján megfogja medrét találni, és hisszük, reméljük, hogy a gazdaközönség csak előnyt fog belőle huzni.

Tagadhatatlan az is, hogy a szövetkezeti ügy már nagyon sok próbának volt kitéve, egy helyen sikerre vezetett, más helyen kompromittálva lett, de helyes vezetés, helyes intézés és szervezés a kivánt sikert meg fogja hozni.

Addig pedig, mig a megalkotandó műnek első körvonalait nem látjuk, addig is a nyilvánosság iránt érzett kötelességérzettel vetettük fel a kérdést, hogy az érdeklődést, kivált a községek részéről, minél teljesebb mértékben hivjuk fel.

Városi közgyülés.

Rimaszombat város képviselőtestülete mult hó 26-án *Szabó* György polgármester elnöklete alatt közgyülést tartott, melyen tudomásul vették a *Komlóssy* István anyakönyvi irnoknak helyettes anyakönyvvezetővé történt kinevezéséről szóló jelentést, valamint azt is, hogy iskoláink államositása ügyében a kiküldött bizottság eljárt, s az erre vonatkozó munkálatok és tárgyalások folyamatban vannak A Széchényi-kertben a vendéglő verandájának megnagyobbitását a közgyülés ellenezte, s ahhoz sem járult hozzá, hogy az uj fedett tánczhelyiség oldalai függönyökkel láttassanak el. Ezt elég rosszul tette a közgyülés, mert az oldalak nyitva hagyása mellett a hőség türhetetlen, rosz időben pedig az eső be fog esni, s a légáramlat nagyon erős lesz; ugy, hogy meggyőződésünk szerint a helyiséget lehetetlen igy hagyni, s előbb-utóbb belátja mindenki a függönyök szükségességét. Elhatározta a közgyülés, hogy a vendéglő épületéhez egy szobát és konyhahelyiséget épit. Tudomásul vette és megnyugvással fogadta a közgyülés a közigazgatási biróság itélkezését a róm. kath. hivektől iskolai czélokra szedendő 5%-os pótadóra nézve is. A legfelsőbb forum ugyanis elutasitja a városi képviselő-testület és az ezzel egybehangzó közigazgatási bizottság határozata ellen beadott kath. iskolaszéki felebbezést s nem engedi meg az 5%-os pótadó kivetését.

Alább közöljük egész terjedelmében a közigazgatási biróság itéletét, melylyel a nagy port felvert kérdés véglegesen megoldatott, s remélhető, hogy a kedélyeket az ügy helyes elintézése meg fogja nyugtatni. Ez kivánatos is volna, s hisszük, hogy az immár teljesen befejezett ügy a békés polgárság nyugalmát nem fogja többé zavarni. Mi az ügyre vonatkozó határozatoknak és felebbezéseknek helyt adtunk, épen ezért közöljük a legfelsőbb fórum itéletét is a következőkben:

„Ő felsége a király nevében! A m. kir közigazgatási biróság a rimaszombati róm. kath. iskolaszék panaszát a Gömör és Kishontvármegyei közigazgatási bizottságnak a rimaszombati községi elemi iskola czéljaira kivetett 5%-os iskolai adó ügyében hozott folyó évi márczius 8-ik napján 242. sz. a. kelt határozata ellen 1897. évi május hó 19-ik napján tartott nyilvános ülésében vizsgálat alá vévén, következő *itéletet* hozott: A m. kir. közigazgatási biróság ezt a felebbezést, helyesebben panaszt, mint alaptalan, elutasitja és itéletileg kimondja, hogy a rimaszombati róm. kath. polgárok és birtokosok az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. 35. §-a értelmében szedett iskolai adót az 1896. évi utáni időre is teljes mérvben a közs. iskola czéljaira kötelesek fizetni. *Megokolás:* Az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. 11. §-a kétségbevonhatatlanul biztositja a hitfelekezeteknek azt a jogot, hogy mindazokban a községekben, ahol hiveik laknak, népoktatási intézeteket állithassanak és tarthassanak, s erre a czélra hiveik hozzájárulását, amint az idézett törvény életbe léptéig szokásban volt, azontul is igénybe vehessék Kétségbevonhatatlan továbbá, hogy az ilyen felekezeti népiskola fentartásában anyagi hozzájárulással résztvevő községi lakosok és birtokosok, az idézett törvény 36. §-a értelmében, a községi népiskola czéljaira kivetett 5% os iskolai adóval csak annyiban róhatók meg, amennyiben az az összeg, a melylyel saját hitfelekezeti iskolájok fentartásához járulnak, egyenes adóik 5%-át nem meriti ki. Ámde a felebbező iskolaszék be nem bizonyitotta, hogy a szóban levő rimaszombati r. k. népiskolának a rimaszombati r. k. hitközség volna a fentartója, sőt ellenkezőleg, az iskola széknek Rimaszombat r. t. város tanácsához 4737/96. sz. a. benyujtott kérvényénél d) alatt fekvő iskolai számadásból kitetszőleg a hitközségi tagok egyénenkint semmivel sem járultak ezen iskola fentartásához; tehát a nevezett hitközséget, helyesebben ennek egyes tagjait azon a czimen, hogy a rimaszombati róm. kath. népiskola érdekében már megadóztatvák, a fentebb idézett törvény 35. §-a értelmében a községi iskola czéljaira kivetett 5%-os iskolaadó alól nem lehet fölmenteni. A hitközség a törvény 36. §-ának

TÁRCZA.

Rejtett sebek.

Irta: PAAL GYULA.

Különös játéka a véletlennek, hogy néha oly emberekkel találkozunk az életben, kik már az első pillanatban felköltik érdeklődésünket személyük iránt. Ilyen ember volt a többek között Dereskey Zoltán is, az én futólagos ismerősöm. Mikor először találkoztam vele egy őszi délután, ott sétálgatott a temetőkert félreeső részében; nézte a fák kopaszodó ágait, hallgatta a levelek rejtélyes susogását, amint zizegve aláhulltak a sirhalmokra. Kezdetben azt hittem felőle, hogy idegen, más vidékről való ember, de később megtudtam, hogy nehány hét előtt költözött városunkba s igy ő is közénk tartozik.

Nem volt már fiatal; szakállát ősz szálak tarkitották, külseje azonban még mindig megnyerő volt, csak homályos nagy szemei ültek mélyen a domboru homlok alatt.

Mélázó tekintetében volt valami rejtélyes, titokszerü a mi már az első pillanatban fölébresztette érdeklődésemet. Minél tovább vizsgáltam arczvonásait, annál jobban gyökeret vert bennem az a gondolat, hogy ez a 40—45 éves ember, fájó emléket rejteget szivében a multból, melynek sötétes árnyéka egy örömtelen jelenbe kisérte át lelkét.

Csakhogy aztán tusakodni kezdtem magamban: vajjon nem csalódom-e mégis föltevésemben? Hiszen az emberek annyiféle alakban jelennek meg az élet szinpadán, hogy majdnem lehetetlen felismerni őket eredeti alakjukban, — és ha már eljátszották rajta játékaikat, ki tudná megmondani biztosan, hogy drámában szerepeltek-e vagy bohózatban? . . .

Dehát lehet-e annak az embernek a kedélyvilága derült, napfényes, akinek olyan megtört az alakja s olyan bánatos az arcza még akkor is, mikor mosolyra erőszakolja ajkait? Az a koronkint feltörő sóhaj, lehet-e elfogadható szimbóluma egy boldogságban átélt multnak, vagy egy örömteljes jelennek? . . . Eh, balgaság! Ez az ember vérző sebet rejteget keblében, melyet a mult keze ütött szivén, és mely még most is fáj, most is sajog szüntelenül.

Sejtettem, hogy egy érdekes lélektani problema előtt állok, melynek megfejtése összes akaraterőmet felcsigázta.

E közben lassan feléje közeledtem, de mielőtt elérhettem volna, gyors léptekkel tova sietett a sirok közt kanyargó gyalogösvényen. Mikor kilépett a temető kapuján, elővette zsebkendőjét s megtörülte vele homlokát, pedig hüvös őszi szél süvöltött.

Hanem azt nem vette észre, hogy ugyanakkor egy szelet papiros is kihullott zsebéből, melyre a következő sorok voltak felirva szép, férfias vonásokkal:

„Az évekkel jön a bús tudomány,
Boldogság, nyugalom hervad nyomán“. . .

Szinte felkiáltottam, hogy ime még sem csalódtam föltevésemben, — neki csakugyan története van! Most már szilárdul elhatározám magamban, hogy ezt az embert, aki ilyen sajátságos hatást gyakorolt reám, pontosan tanulmányozni fogom.

Hanem ezzel a tervvel mégis kénytelen voltam egy időre felhagyni, mert emberem másnap elutazott a vonaton, s mint később megtudtam, csak a karácsonyi ünnepek után szándékozott visszatérni városunkba.

Eleinte boszankodtam, hogy igy kisiklott kezeim közül, később azonban belenyugodtam s türelmesen vártam azt a pillanatot, mikor a véletlen ismét össze hoz vele.

Hideg, januári délután volt; a földet vastag hólepel takarta, mely csak ugy ropogott a járó-kelők léptei alatt. Hogy én is megtegyem szokott napi sétámat, kiballagtam a városkertbe. Erős szellemi munka után jól esik, ha kibolyonghatjuk magunkat a szabadban. Ilyenkor felfrissülünk, ujjá születünk. Elkezdtem hát sebes léptekkel keresztül-kasul szeldelni az utakat, mikor egyszerre csak szemben találtam magamat régi ismerősömmel. Ott állt lehorgasztott fővel a fürdő-épület előtt s fénytelen szemeivel merően bámult egy pont felé. Eleinte azt hittem, hogy elmerült gondolatában s lelkével visszaszállt a multba s most ott pihen meg valahol a ködös messzeségben, mint akkor őszszel, mikor először találkoztam vele a temető sirhalmai között, de csakhamar beláttam tévedésemet, mert ami lekötötte figyelmét, az nem a mult emléke volt, hanem egy — — félig megfagyott madárka, mely ott vergődött lábai előtt a fagyos hóretegen.

Szinte restelkedtem magam előtt felsülésem miatt s kezdtem kételkedni, hogy valamikor megfejthessem ennek a rejtélyes embernek a titkát Egy váratlan fordulat azonban visszaadta reményemet s vele együtt önbizalmát kétségeskedő lelkemnek.

A rejtélyes ember közelebb lépett a vergődő madárhoz; nézte, egyre nézte, mintha elakarta volna nyelni szemeivel. Szája torz nevetésre fintorodott, melle zihált, egész lénye azt látszott elárulni, hogy gyönyörködik a kis szárnyas jószág kinjában. Mikor már megelégelte szenvedését, akkor magasra emelte öklébe szoritott botját, hogy azt a tehetetlen állatkát, ott a lábai előtt, halálra sujtsa, de karja hirtelen megzsibbadt s a bot kiesett ütésre emelt kezéből. Lélekzetemet visszafojtva lestem a különös ember további mozdulatát. Néhány kinos percz telt el néma várakozásban Most odalépett a beteg madárkához, fölvette a fagyos hórétegről s elkezdte leheletével melengetni, miközben nyájas, szelid hangon suttogott hozzá, a miből én csak annyit érthettem meg, hogy ápolni, dédelgetni fogja őt s könnyit fájdalmán, szenvedésén tőletelhetőleg. Azután bele takarta zsebkendőjébe gondosan, gyengéden s kivánta neki, hogy ne érezzen olyan kint, mint a minőt ő érzett évek előtt, aki épp ugy fetrengett beteg szivével, vergődő lelkével a fagyos hórétegen, melyet annak a büszke nőnek a lába nyomai szenteltek föl számára Golgothává!

Erre a látványra meghatottan forditám félre a fejemet; nem akartam látni azt a búárnyékolta arczot, nem akartam hallani azokat a fájdalmas szavakat, melyek összeszoritották a szivemet.

Itt volt már a titok kulcsa a kezemben, mégcsak a részletek hiányoztak, hogy megirhassam egy szenvedő sziv érzékeny történetét.

Pár nap mulva megjelentem lakásán, mivel a városkertet — ily körülmények között — nem találtam eléggé alkalmasnak az ismerkedésre. Emberem azonban nem volt otthon, de ott találtam helyette a takaritóasszonyt, egy jámbor kinézésü öreg matrónát, ki szapora beszéddel értésemre adá, hogy a tekintetes ur még előtte való nap reggelén az ajnácskői fürdőbe utazott s mindekkoráig nem jött vissza, de ma délután okvetlenül haza érkezik s miután már ugyis 5 óra felé jár az idő, a vonat pedig fél hatkor robog be az állomásra: igy leghelyesebben cselekszem, ha szépen leülök a bársonyszékre a szalonasztal mellé s csendben megvárom őt. Addig olvasgathatok tetszésem szerint, ő pedig ezalatt majd rendbehozza a hálószobát, mert bizony az ágy még vetetlen, mivel tegnap hirtelenében köszvény állott a derekába; ma már azonban jobban érzi magát, — egy kis forralt borocska kikurálta alaposan.

az alapján ebből az adóból részt nem követelhet a róm. kath. iskola czéljaira; mert ez az adó, ugyanazon törvény 40. §-a szerint, csak községi iskolára forditható, s a községi népiskolának ez az évek óta törvényesen szedett fentartási alapja a hitközség által tervbe vett megadóztatás czimén jövőre sem csonkitható meg, mivel a hitközség, illetve annak iskolaszéke be nem bizonyitotta és az ügynek általa fölfejtett állásában be sem bizonyithatja, hogy a rimaszombati róm. kath. hivek az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. életbe lépte s illetőleg a községi iskola czéljaira szolgáló adó igénybe vétele előtt ilyen adóval meglettek volna róva. Mindezeknél fogva a biróság a rimaszombati róm. kath. iskola felebbezését, illetve panaszát figyelembe nem vehette, s az itélet rendelkező részében foglaltakhoz képest el kellett azt utasitania. A biróság ezt az itéletet két példányban Gömör- és Kishont-vármegye közigazgatási bizottságának 2/139. sz. a. kelt főispáni felvilágositó jelentés mellékleteivel együtt azzal a meghagyással adja ki, hogy az itélet egyik példányát az 1896. évi XXVI. t.-cz. 138. § a és a 21973/M E. 1896. sz. a. kibocsátott végrehajtási rendelet 24. pontja értelmében panaszló iskolaszéknek kézbesittesse. — Kelt Budapesten, a m. kir. közigazgatási biróságnak 1897. évi május hó 19 ik napján tartott ülésétől. *Wekerle* sk. elnök. *Leővey Sándor* sk. előadó.“

Hirek és vegyesek.

Kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter *Zádor* Mórt a rimaszombati pénzügyigazgatósághoz segédtitkárrá, *Koncz* Károly tornallyai adóhivatali ellenőrt pedig pénztárnokká nevezte ki.

Érettségi vizsga foly a helybeli egy. prot. főgimnáziumban hétfő óta, melyre 33 ifju jelentkezett. A vizsgáló bizottság elnöke Czinke István ref. lelkész, tagjai: a kormány képviseletében Szőcs Farkas theol. tanár, az igazgató vál. képviselője Hámos Zoltán s a 8-ik osztályban tanitó tanárok. A vizsgálat eredményét lapunk zártakor még nem hirdették ki, — de tanulóink általában véve elég elméleti képességet tanusitottak s igy a bukottak száma minden valószinüség szerint csekély lesz

Uj tornatanár Miskolczon. Mint a „Borsodmegyei Lapok“-ban olvassuk, Szigeti *Benedek* Gyula torna- és vivótanárt Miskolczra választották meg tornatanárrá. Társas köreinkben a kiváló vivó- és tornatanár — ki a helybeli főgymnasiumban is egy évig szép sikerrel működött — általánosan ismeretes és uj állásához ismerősei szivesen gratulálnak neki.

Esküvők. *Kovács* Ferencz fodrász, helybeli derék polgártársunk tegnap — szerdán — esküdött örök hüséget *Simon* Erzsikének, ifj. Simon János helybeli timár mester szép és kedves leányának. — *Fráter* Mór irnok pedig f. julius hó 6-án kel egybe Poprádon *Grün* Korněliával, Grün Sámuel leányával. Állandó boldogság kisérje mindkét frigyet!

A katholikus autonómia ügyében mult hó 27-ére népgyülést hivott össze a helybeli plébános; a gyülésen azonban — melyet a kath. olvasókör helyiségében tartottak — kevesen, mintegy 50—60-an vettek részt. Az elnöki tisztet Verbjár plébános betegsége folytán *Dollák* Rezső segédlelkész töltötte be s szép beszédben üdvözölve a megjelenteket, ismertette az összejövetel czélját. A gyülés megnyitása után *Mohács* István tanitó felolvasta a herczegprimás leiratát, melyben a választásra vonatkozó szervezkedéshez az utasitást megadja. Végül megválasztották a kandidáló és igazoló bizottságot, melynek tagjai: Jurasko Jakab, Policsek Rezső, Molnár Lajos, Mohács István, Kalocsay Gyula, Stolcz Zsigmond, Lévay András és Spissák Andor.

Halálozás. Klenócz község körjegyzője *Szentpétery* Géza mult hó 25 ikén 44 éves korában elhunyt. A derék körjegyzőt hosszas hivataloskodása alatt széleskörü rokonszenv és becsülés kisérte, általában ismeretes volt hazafias gondolkozása és fellépése, melylyel a mutatkozó magyarellenes agitáczióval szembeszállt és a magyarság terjesztésében sokat fáradozott. — Temetése m. hó 27-ikén Klenócz és környékének nagy részvéte mellett ment végbe. Az elhunyt körjegyzőt, ki maga után igazán jó hirnevet hagyott hátra, özvegye és négy gyermeke gyászolja. — Nyugodjék békében!

A kecskeméti tornaversenyről lapunk mult számában csak röviden referálhattunk, s nem emlékezhettünk meg a rozsnyóiakról, kik szintén derekasan megállták helyüket a versenyen. A rozsnyói róm. kath. főgymnasium tornászai *Komoróczy* Miklós jeles tornatanár vezetése mellett vettek részt a versenyen és összesen 7 dijat kaptak: 2 drb 10 koronás arany emlékérmet általános fegyelmezettségért, szép magatartásért és egyöntetü tornászásért. E két aranyérmet az intézet nyerte és a két legjobb tornászónak *Sporni* Elek VII és *Bacskor* András VI. oszt. tanulónak adta át, Nyertek továbbá egy ezüstérmet (I. dij) és bronzérmet: *Sporni* Elek, ki a 200 méteres gátversenyben második lett. Szabadgyakorlatokért, kötülhuzásért és játékért okleveleket nyertek.

Kicsinyek mulatsága. Az iskolai majálisok sorát a kisdedóvó intézet nyári mulatsága fejezte be jun. hó 27-én. A kicsinyek mulatságának az idő rendkivül kedvezett, mert kedvesen mosolygó, meleg nyári délután volt, mely városunk minden járni tudó és nem tudó bébéjét a városkert hüs lombjai alá csalta az örömben uszó szülőkkel együtt. A mulatság egy kis vizsgálattal volt összekötve azokból a pajkos tantárgyakból, melyekre *Nádassy Sarolta*, a nem rég választott uj óvónő oktatta a rimaszombati társadalom legzsengébb csemetéit. Mondanunk sem kell, hogy a kicsinyek pompásan megállották helyüket s ebben derék óvónőjüknek van legnagyobb érdeme. Apró versek szavalása, szemet lelket egyaránt gyönyörködtető gyermekjátékok, döczögő, totyogó tánez voltak a „müsoron“ délutáni 3 órától nap haladtáig s a kis gavallérok és a rövid szoknyás hölgyikék kedélyes időtöltése sok örömmel s még több reménynyel tölté be a szülők szerető szivét. Estefelé a nagyocskák s lámpa gyujtás után a virágzó korba jutott ifjuság is neki látott a táncznak, de már akkor a bébék kicsiny ágyaikban álmodták végig még egyszer a nap kellemes eseményeit. Az apró hölgyecskék névsorát térszüke miatt csak lapunk 1914-ik évi számában közöljük.

Érettek mulatsága. A helybeli főgimnázium érettségi vizsgálatot tett növendékei ma — csütörtökön — délután a Széchenyi-kertben tánczmulatságot rendeznek, melyre a meghivók szétküldettek. — Az érettségi vizsgálatot megelőző sok és nehéz munka után, rájuk fér az ifjakra egy kis mulatság, melylyel a nevezetes alkalmat kedves emléküvé akarják tenni. Városunk értelmisége szivesen vesz részt e mulatságon, mely az előző években pompásan sikerült, s ez idén is lesz bizonyára szép közönség és jó kedély! A belépti dij: 1 korona; s a mulatság 4 órakor kezdődik.

A gymn. VIII. osztály gyönyörü csoportképe, melylyel Fábry tanár urnak fognak kedveskedni az ifjak, Engel Adolf kirakatában látható.

Elemelt bőrönd. A napokban *Huschek* Vilmos rimaszombati iparos keresztül utazott Szolnokon. A vasuti váróterem előtt letette a kézi bőröndjét, hogy egyetmást bevásároljon. Mialatt azonban odajárt, lába kelt a drága jószágnak és csak harmadnap találta meg üresen egy cseléd az árokban. A szolnoki rendőrség most azon fárad, hogy a homályban utazó tettes kilétét kipuhatolja.

Jótékonyczélu mulatság. A helybeli czipész ifjuság f. hó 4 én délután a Széchényi-kertben 40 kros belépti-dij mellett rendez mulatságot a Tompa-szobor javára. Felhivjuk közönségünk figyelmét a jótékonyczélu mulatságra.

Értesitő. A *dobsinai* községi elemi és polgári leány-iskola értesitőjét vettük az 1896—97-iki tanévről. Az igazgatóság által sok körültekintéssel és gonddal összeállitott füzet elején Fábry János elhunyt óvodai igazgatóról van kegyeletes megemlékezés. II. Az iskola igazgatását a tanfelügyelőség és iskolaszék vezeti. III. Az elemi iskoláról jelentést közöl *Ulreich* János igazgató. IV. a tanitótestület 13 tagból állott a 3 hitoktatóval együtt. V. Statisztikai kimutatások. VI. Tájékoztató a jövő tanévre. VII. A polgári leányiskola. A lefolyt tanév eseményeiről részletesen ad számot *Erhardt* Henrik igazgató. VIII. A tantestület 8 tagból állott. IX. A tanulók névsora. X. Részletes tanitási terv. XI A jövő tanévben használandó tankönyvek jegyzéke. XII. Könyv- és szertárak. XIII. Jótékonyság és jutalmazások. XIV. Statisztikai kimutatás (volt 138 növendéke az intézetnek, végzett 130. Kitünő előmenetelü volt 25, jeles 49 jó 31, elégtelen 24).

Programm a dobsinai jégbarlangi kiránduláshoz. A nyári korcsolyázásban résztvevők a fővárosból a keleti pályaudvarról julius 10-én szombaton d. u. indulnak 3 óra 45 perczkor. Füleken át érkezés Rozsnyóra éjjel fél 12 órakor. Itt meghálás a Fekete Sas szállodán, honnan másnap 11-ikén vasárnap reggel 6 órakor indulás kocsin a jégbarlanghoz, hova 12 órakor érkeznek meg a kirándulók. Villásreggeli után d. u. 2 órakor czigányzeneszó mellett bevonulás a jégbarlangba, melynek megtekintése után kezdődik az általános korcsolyázás és a mükorcsolyázók mutatványai, melyet keringőzés és franczia négyes fejez be. A korcsolyázás után 5 órakor társasebéd. Korcsolyázáshoz jelentkezni a helyszüke miatt okvetetlen előre szükséges, miután a jégbarlang nagytermének 1726☐ méternyi sik jegén 40 párnak van megengedve e ritka mulatság ezen évad egyetlen korcsolyázó napján. A korcsolyázók kéretnek a czipőkre készen feligazitott korcsolyával megjelenni. Résztvételi dij nincsen, kiki a maga ellátásáról gondoskodik. Hétfőn 12-én a betléri kastély és a kraszna-horkai vár megtekintése. Kedden 13-án kirándulás az aggteleki barlanghoz. Levélbeni jelentkezések kéretnek *Markó Miklós hirlapiróhoz, mint a kirándulás rendezőjéhez Rozsnyóra, Berzéti-utcza 103 sz.* alá intézni, a ki részletes programmal szolgálhat. Rimaszombat t. közönségét, valamint vidékeét ez uton hivja meg a rendezőség, különösen a dobsinai nyári korcsolyázással egybekötött kiránduláshoz, miután a budapesti korcsolyázó egylet hirnevesebb mükorcsolyázói jelennek meg ez alkalommal, s igy azoknak is élvezetet szerez, kik már többször meglátogatták a jégbarlangot. A rimaszombati és csizi fürdői t. kirándulóknak, kik vasuton utaznak Dobsináig, különösen ajánljuk, hogy a szükséges kocsikat Dobsinán a városi kapitányságnál rendeljék meg, minthogy a kirándulás központján: Rozsnyón a kocsik jórészt le vannak foglalva. — *A kirándulás rendezője csupán megyéje iránti szeretetből* rendezi ezen élvezetes kirándulást, s azon lesz, hogy a tisztelt kirándulók jó ellátásban és a lehető kényelemben részesüljenek. A kirándulás központja Rozsnyó, a hol a „Fekete Sas“ szálloda a modern igényeknek megfelel. Megérkezés után a szállodásnál rendelhető kocsi a jégbarlanghoz. A jégbarlangnál szintén jól lehet étkezni. A korcsolyázás után a társaság este 7, esetleg 8 órakor tér vissza Rozsnyóra. Másnap, 12-én d. e. a Rozsnyótól $^1/_4$ óranyira fekvő gróf Andrássy Géza betléri mükincsekben gazdag kastélyát tekintik meg a kirándulók. Aznap ebéd a rozsnyói „Fekete Sas“ szállodában. Délután kirándulás kocsin az ősrégi kraszna-horkai várba az Andrássyak ősi fészkébe (többi közt Jókai „Lőcsei fehér asszonyából“ is ismert sziklakripta és Serédy Zsófia soha el nem porladó tetemének megtekintése). Kedden, 13-ikán kirándulás a világhirü aggteleki cseppkőbarlangba; megtekintése a csodás labirintoknak, a pazar kinézésü „Parancsom“-nak czimzett barlangrészben. Ebéd a barlang menedékházánál, majd visszatérés Rozsnyóra, a honnan a kirándulók tetszés szerinti irányba utazhatnak el. A kirándulás főrendezője fentartja magának a jogot, hogy a programmon esetleg változást eszközöljön, a mennyiben a kirándulók egy része azt kéri, hogy az aggteleki kirándulás ne kedden, hanem hétfőn, azaz 12 én legyen. Divald fővárosi fényképész a korcsolyázó társaságról minden nevezetesebb

---

Én tehát leültem a bársonyszékre a szalonasztal mellé, a takaritónő pedig beczammogott a hálószobába. Mit volt mit tennem, kezembe vettem egy albumot s szórakozottan végig forgattam lapjait, melyek ismeretlen nők és férfiak arczképeivel voltak telitve. Az utolsó oldal kerete azonban üresen állt. Már éppen össze akartam hajtani az album födelét, mikor bámulatomra egy kabinet nagyságu fénykép hullott az ölembe, utána pedig egy csomó kézirat, mely alkalmasint a fényképhez volt csatolva.

A fénykép egy eszményi szépségü fiatal nő arczképe volt, dús szőke hajjal, sötétkék szemekkel, finom metszésü szabályos orral és cseresznyepiros piczi ajkakkal. Gömbölyded arcza fehér volt, mint a fehér liliom, csak a közepén derengett némi halvány pirosság, mint mikor a felkelő nap a derült égboltra leheli hajnal csókját. Alkata többi kecseit a gyönyörü ruha csak sejtetni engedé, mely a szemlélőre annál nagyobb hatást és ingert gyakorolt.

A kézirat némileg össze volt már gyürődve, itt-ott tintafoltok is tarkiták; külső oldalán vastag, nagy betükkel ez a felirat volt olvasható: „Impurum.“ — Szinte megdöbbentem, mikor kezembe vettem azt az iratot; olybá tüntem föl magam előtt, mint a tolvaj, ki felhasználva a kinálkozó alkalmat, meglopja felebarátját. De a kiváncsiság ördöge nem hagyott békében; egy gondolat villant át agyamon: hátha ebben a kéziratban az „ő“ története lesz megirva? Nem töprengtem sokáig, hanem lázas sietséggel szétbontottam a kéziratot s olvasni kezdtem azokat a sorokat, a melyek legelőbb akadtak szemeim elé. Azok pedig a következők voltak:

„Tartalma kinyomatva s fekete bársony-keretbe foglalva. Loco 189. .január 15. Dereskey Zoltán.“

Az alábbi jegyzetekből megtudtam, hogy a titokzatos ember a dunántúli vidéken született és hogy jómódu nemes család utolsó sarjadéka. Atyja gyógyszerész volt K...megye székvárosában, hol 3 év előtt elhalálozott, — édes anyját már korábban elvesztette.

Most egy hosszu, törlésekkel sürün ellátott szöveg következett, mely leplezetlen őszinteséggel tárta fel egy boldogtalan ember lelki világát. A sorok — vallomás alakjában — egy magas rangu urnőhöz voltak intézve, kinek atyja alispánja volt annak a vármegyének. A vallomás, rövid kivonatban, igy hangzott:

„Hallgasd meg gyónásomat életem élete, álmaim tündéralakja, te édes, te kedves, te gyötörve boldogitó felejthetetlen angyalom!

Zokogó hattyudala ez megtört szivemnek, mert mikor te ezeket a sorokat olvasni fogod, akkor én már nem leszek többé az élők között...

Bünösségem érzetében mellemet verve kiáltom lábaid elé borulva: „Mea culpa!...“

Te voltál fénylő napja kietlen életemnek, te bontogattad ki szivemben az első szerelem fesleni kezdő bimbóját, te benned kedveltem meg az életet, melyet az előtt kevésre becsültem. A te ragyogó szemeid mutatták meg nekem a mennyországot, a te mosolyod adta lelkembe azt a reményt, hogy én egykor annak a mennyországnak még lakója leszek. Te voltál, aki fölemeltél magasra, ismeretlen világok légkörébe, hogy aztán annál nagyobbat essem; te voltál, akiben boldogan biztam, hogy annál kinosabban csalódjam. Fénylő napom te benned hanyatlott alá életem egéről; te küldted a feslő bimbóra észak zordon viharát, megfagyasztottad szirmait, letépted, szétszórtad leveleit... Te loptad el ajkaimról a mosolyt, te sajtoltad össze a szivemet s tetted a könyek kiapadhatlan forrásává. Te üztél ki álmodott menyországomból, te változtattad kopárrá, kietlenné életemet, hogy soha, soha se tudjak többé örülni semminek. Lépteimet is te irányitád, hogy tévelyegve bolyongjak úttalan utakon, mignem elérek oda, a honnan nincs többé visszatérés...

De én azért még most is szeretlek téged, te édes, te kedves, te gyötörve boldogitó felejthetetlen angyalom!

Husz év óta hordom már a nehéz keresztet, melyet kezembe adtál; nem birom tovább, terhe alatt kimerültem, összeroskadtam, — pedig még csak 44 éves vagyok.

Emlékszel-e fiatalkoromra? Emlékszel-e az „athletabálra“, a hol megismerkedtünk egymással? Ugy-e milyen életerős, épkedélyü ifju voltam én akkor? Mennyit enyelegtünk, mennyit tánczoltunk világos-virradtig. Azt a cottiliont, a mit akkor tüztél a mellemre, még most is őrzöm. Kedves záloga volt az egy csalfa reménynek, mely megsemmisült, egy bohó ábrándnak, mely szétfoszlott, elenyészett...

Akkor álltam életpályám kezdetén; tanulmányaimat bevégeztem, szabad voltam mint a madár. Atyám átadta dúsan jövedelmező gyógyszertárát, vele együtt összes birtokát, hogy legyek önálló, gazdálkodjam a magam kezére. Az a kis major, ott a szomszéd falu határában, olyan volt, mint egy paradicsomkert; a közepén emelkedő magas épületet százados fák övezték, melyeknek zöld koronái közül büszkén nyultak fölfelé a csillogó tornyocskák. A falakat és a terraszt virágfolyondárok futották be, hogy rózsalugasnak gondolta volna az ember. Csak te kellettél volna beléje, készen állt volna a mennyország! De inkább nyujtottad kezedet egy olyan embernek, akinek alig volt egyebe hangzatos ősi nevénél. Gentry után vágytál, kék vér volt az éltető elemed, a melyből magad is lételedet nyeréd. Oh, hogy is lehetett volna egy alispán leánya — patikárus nejévé!

...Tudod-e, sejted-e, mit szenvedtem akkor, midőn esküvődet tartottad a templomban? A leláncolt Prometheus nem érezhetett nagyobb kint, mint én éreztem, én, aki téged ugy szerettelek, mint a dervis Mahomed sirját, a hivő Jeruzsálem szent tájait, a halhatatlan lélek a mennyet és Istenét!

Ott álltam a szentegyház egyik hátsó oszlopa mellett összetört szivemmel, vonagló lelkemmel, — te a nyoszolyó-lányok közt ültél az első padban. Az egyik vőfély aztán oda vezetett a lelkész elé, ahol már a vőlegényed várakozott reád. Láttam, mikor a szemébe néztél, tiszta lelked ott ült az arczodon, mely ragyogott a boldogságtól. Láttam szép ajkad mosolygását, hallani véltem szived dobogását s érezni forró leheletedet, a mint feltört lihegő kebledből. Oh, mily szép voltál! Néztelek, csodáltalak, hogy annyi bájt, annyi fenséget miként pazarolhatott rád a teremtő keze! Aztán megfogtátok egymás jobbját s elrebegtétek az esküt, mely összeköté sziveteket a sirig. Koldus lettem, nyomoru ember lettem. Életem pokollá változott, napom kialudt, mennyországom romba dőlt, szivem meghalt. Azóta holt szivvel járok a világban. — Még ott álltatok a pap előtt, aki áldást könyörgött frigyetekre, fejem zúgott, eszem háborgott, őrült rögeszmék czikáztak agyamban, nem tudtam többé mit cselekszem, megragadtam az oszlopot s rázni kezdtem rémséges erővel. Hah, szerettem volna fejedre zúditani azt a nehéz boltozatot, hogy a romok eltemessenek örökre — velem együtt!

Mea culpa...

Aztán kivonultatok a szentegyházból, vidáman, boldogan, egymás karjába füzve karotokat. Én is utánatok mentem imbolygó léptekkel s félig megőrülve a fájdalom miatt.

Odakünn ezalatt havazott, a

helyen felvételeket fog eszközölni, a mit a képes lapok közölni fognak. Megjegyzendő, hogy a dobsinai kirándulásban azok is résztvehetnek, kik csupán vasárnap szabadak, a mennyiben hétfőn reggel 6 órakor már a fővárosban lehetnek.

Az áruk czimkéinek valódisága. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara figyelmezteti a kereskedő és iparososztályt, hogy a kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki az iparhatóságoknak, miszerint azok, kik oly külföldi árut árusitanak, melyek czimkéin a magyar czimer jogosulatlanul használtatik avagy mely árukon a czimkék nem felelnek meg a valódiságnak — szigoruan büntettessenek meg.

Borkereskedők figyelmébe. A tarczali m. kir. vinczellér iskola 1896. évi termésü, mintegy 180. hektoliter borát, melynek ára hlként 18—55 frt árverésen eladja. Az árverés augusztus 4-ikén d. e. 9 órakor lesz. Árak hordó nélkül, a hordókért hlterenként 3 frt. számittatik. Az árverés megkezdéséig zárt ajánlatok is elfogadtatnak. A borok előzetesen is megkóstolhatók. Erre a miskolczi kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek figyelmét felhivja.

Ausztriába küldendő nyomtatványok. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara figyelmezteti azokat, kik Ausztriába *kereskedelmi nyomtatványokat* (körleveleket, kártyákat, árjegyzékeket, értesitéseket stb.) küldenek, hogy ezekre 2 kros postabélyeget kell illeszteni, mivel Ausztriában azon kedvezmény, mely nálunk fenn áll. T. i. hogy 10. gramm sulyig csak 1 kros postabélyeg kell, Ausztriában nem érvényes, miért is ott az 1 kros postabélyegü küldemények után *birság* fizetendő.

Nyugtázás. A nagyrőczei áll. felső kereskedelmi iskolában érettségi vizsgát tett ifjak 1897. junius 27-én megtartott tánczmulatsága alkalmával felülfizettek: Perjéssy László 4 frt, Br. Lisinszky Zs 2 frt, Kalina Zsuzsanna 1 frt 50 kr., Özv. Beliczay Lászlóné 1 frt, Dancsházy G. 1 frt, Dedinszky Gy., Wirker István, Vajda Frigyes, Bertalan K., Tóth Kálmán, Mihalik Mihály, Lucze Sámuelné 50—50 kr.

Nyilvános nyugtázás. A nagy-rőczei ipartestület folyó évi junius hó 7-én tartott tavaszi mulatságának
bevétele volt . . . . 94 frt 43 kr.,
kiadása . . . . 25 frt 44 kr.,
maradvány . 68 frt 99 kr., mely összeghez felülfizetéseikkel hozzájárultak: Stefancsok Károly, Mihalik Dezső, Dr. Posevitz A., Remenyik Dénes, Simon József 1—1 frt, Dedinszky Gyula, Roszjár Miklós 70—70 kr., Sturman János, N. N. 60—60 kr., Boldis Pál, Cseh Márton, Antalik András, Matusch Endre, Rohács István, Malják Jánosné, Stefancsok János 40—40 kr., Szifft Gyula, Prekopa Mari, Král Gáspár, Szabó László, Groszmann S., Homola András 30—30 krajczár, Schmiedt János, Weisz Jakab Árvai József, Vachsberger M., Wolf Ede, Reich M., Goldschmid L., Szklarsz R., Teleki tanár, Sinkovics Gusztáv, Bartó D., Dubniczki József, Leffler János, Péter Jakab, Guttmann Fülöp, Makfalvi tanár, Iván András, Kerekes Gusztáv, Kubusz János, Klein N., Bazovszki G., Vietorisz S., Bertalan tanár, Szomolnoki M., Szarvasi Gy., Veiczi Imre, Simon János, Beliczki plebános, Jaszteleki Jenő, Tóth Kálmán 20—20 kr., Sebők János, Cseh András 10—10 kr.

Könyvismertetés.

Lóisme.

Kézikönyv a lovas katonatisztek és lókedvelők számára. Néhai Balassa Szilárd cs. és kir. lovassági őrnagy német munkája után szabadon forditotta és kiadja: Balassa György cs. és kir. nyug. huszárszázados. Losoncz, 1897. Ára 1 frt 10 kr.

A 84 nyolczadrét lapra kiterjedő füzet előszavában ismerteti forditó néhai Balassa Szilárd működési körét, mely neki előbb a cs. és kir. lovasságnál, később a pótlovazási keretnél osztályrészül jutott; s a mely működési körben alkalma nyilt a lónak különféle természetét beható megfigyelés, tanulmány tárgyává tenni; s több évtizedeken át szerzett tapasztalatai nyomán a lóval való bánás, szeliditès, idomitás módjára nézve, önálló rendszerét felépiteni. Rendszerét azon igen helyes három elvre fekteti, hogy 1. a ló a jó bánásmódnak enged, 2. a rosznak ellenszegül, 3. a czélszerü szigornak szivesen engedelmeskedik.

A művecske három főrészre oszlik. Az elsőben világosan, ügyes gyakorlati kézfogások alkalmazásával megtanit, miként kell és lehet bármily természetü lónak vasalását minden erőszak igénybe vétele nélkül eszközölni. Megteszi észrevételeit a ló patkólásánál követett hibás eljárás által okozott károkra nézve. Természetszerü bizonyitékot szolgáltat arra, hogy eredetileg nincs rosz ló, hogy csupán a hibás bánásmód teszi a lovat rosszá, s hogy a kényszereszközök használata, u. m. fülfogás, pipa, felhuzás, ledöntés, patkóló-gép igen káros és teljesen felesleges. Leirja tömören, szabatosan a ló patkólásakor használandó bánásmódnál saját rendszerének alapelveit; az emberi hang, az arczkifejezés, a tekintetnek, a kézzeli simogatásnak szeliditő, biztató, fenyitő hatásait. Felsorolt mesterfogások gyakorlati alkalmazása mellett bemutatja a vezető szárnak, az orrféknek, mint egyedüli kényszereszköz kezelésének módját. Gyakorlatilag beoktat a patkolásnál segédkező egyénnek helyes állására, a ló lábainak miknti felemelése, tartása, leeresztésére. Magyarázatait a füzetkéhez csatolt hat ábrával teszi könnyebben megérthetővé. Velős rövidséggel tárgyalja a szabályos pata külső-belső szerkezetét; a különféleképen elváltozott pata-alakokat, felemlitvén némely fontosabb pata-betegséget is. Tájékoztat a pata békájáról, miknti ápolásáról, magyarázván a szorult pata keletkezését s a patkó-nyomásnak káros hatásait. Általános szempontból érinti a vasalást. Részletesen foglalkozik a kovács személyével és 11 pontban kiméletlenül feltárja mindazon hibákat, miket a tudatlan vagy lelkiismeretlen kovácsok a ló vasalásánál elkövetni szoktak. Felsorolja a lovak 18 pata-alakját s azok különböző vasalására utal. Végül a pata miknti gondozására nézve ad hasznos tanácsokat.

Második főrészben a lóval való bánásmód alapelveit ösmerteti. Szeliditési, idomitási rendszerét a gyermekneveléssel hasonlitván össze, azon helyes következtetést vonja le, hogy a lóidomitásnál legfőbb tényező a barátságos, szelid bánásmód, melyből az idomitó és a ló között a ragaszkodás, a szeretet egy neme fejlődik ki.

A harmadik főrész 3 fejezetre oszlik. Első sorban nehány megjegyzést tesz a ló idomitására és oktatására. Leirja a lónak mozgását, az egyenletes ütemet; elmondja, hogy milyen legyen a lovas, mi a lovaglás és belovaglás, mik annak főszabályai. Tárgyalja a ló keményszájuságát, helyes vezetését, összeszedését, a nyeregben való ülést. Megkülönböztet házi, kocsi és teherhordó lovakat, szól a kocsikázásról. Lószeliditésre, idomitásra nézve aranyszabályként érvényes gyakorlati tanácsokat közöl. Emlitést tesz a ló hallási, szaglási érzékeiről, látóképessége, az ijedősség és félénkségről. Szellemi tevékenység ecsetelése mellett kiterjeszti figyelmét a kedély- és vérmérsékletre. Beszél a pihenésről, annak szüksége és tartalmáról. Lóismeretnél fontosnak tartja a ló egészségi állapota, mily czélra leendő használata, s a lókereskedők fogásainak felismerését. Apróbb bekezdésekben a lovas lélekjelenlétéről, a ló erejének kiméléséről, tan-kantárról, a fenyitékről, ijedősség, csökönyösség okáról, az idomitó csacsogásáról, a lónak menetelés közben fellépő rosz tulajdonságai s azok miknti elháritásáról nyujt rövidke, de élénk magyarázatot. Bővebben emlékezik meg a kocsisról, vigyázatlansága és tudatlanságáról, megemlitvén a ló tisztogatásának idejét. Érdekes dolgokat mond el az étkezés utáni nyugalom, a légzés, a kehesség, a karórágásról; az akadályok átugratása, az istálló hőmérséklete s az abban fellépő léghuzam és következményeiről. Második fejezetben a ló bevásárlásánál fősulyt helyez a mozgás és küllem-alak helyes megitélésére; a lókereskedők fogásainak felismerésére. Felsorolja 25 pontban, hogy a megnevezett egyes hiányokat, hibákat, betegségeket miként takarják és titkolják el. Harmadik fejezet legvégül a lovak korának meghatározására nyujt gyakorlati utmutatást, csikókortól egész a 24 éves korig; különbséget tesz a legelőn és az istállón tartott ló fogzata között.

Valóban igen sok az, ami e rövidke füzetben elmondva, lefektetve van. Gyakorlati életben a ló bánásmódja körül igazán nélkülözhetlen aranyszabályok, miket minden egyes lótenyésztő, lókedvelőnek, sőt mindazoknak, kik a lóval bánni szoktak: kovács mestereknek, gyógykovácsok, lovasa ltisztek, idomárok stb. ösmerni, tudni kellene.

Árnyoldala e füzetkének kevés van, s az is egy ujabb kiadásnál megjavitható. Első hibája a czimében rejlik, „Lóisme“, nem helyes, mert a lovat csak részben ösmerteti, a lóisménck tehát csak egy csekélyke része. Második hibája, hogy kézikönyvül van szánva lovas katonatisztek és lókedvelők számára. Fennebb jeleztem, kik részére tartom a füzetkét nélkülözhetlennek, ma már ugy a lovas tisztek, mint a lótenyésztők kimeritőbb szakkönyveknek, több és magasabb ismereteknek vannak birtokában, mint amennyit e füzetke felölel. Részökre csupán mint „Vade mecum“ szolgálhat, habár megengedem, hogy az 1828-ban megjelent német nyelvü kiadás uttörő volt e téren. Ámde hét évtized óta sokat és nagyot haladtunk. Harmadik hibája, amit a 34-ik lapon a patkónyomás okozta kőepéről, 37. l. a különböző pata-alakokról, 72. l. a ló egészségéről, alább a kehről, a karórágásról, 74. lapon az istálló hőmérsékletéről, 77. l. a mesterséges fogásokról ir és mond, — szakszempontból a kritikát ki nem állja. Negyedik hibája, hogy némely fejezetek beltartalma nincs kellőkép csoportositva, ami a tárgy megértését, a lefektetett elvek és eljárás alapos elsajátitását s az áttekintést nehézkessé teszi. Ötödik hibája, hogy a füzetke ára 1 frt 10 kr., mely azok által, kiknek tulajdonképen szükséges, alig beszerezhető.

A forditó mindazonáltal hasznos és dicséretes dolgot müvelt, midőn e jeles, tartalomdus munkát nyelvünkre átültette, mert ilynemü könyvünk valóban kevés van. Irálya tömör, velős, kicsiny helyen sokat nyujtó. Nyelvezete magyaros, szabatos. Magyarázatai világosak, könnyen megérthetők. Ábrái tiszták.

Közlöttek alapján minden nagyobb és kisebb lótenyésztő, lókedvelő, lótartó, lóidomitó, kovács mesterek és a lovat gondozó értelmesebb egyének részére, mint hasznos és szükséges ismereteket tartalmazó füzetke, teljes jóindulattal ajánlható. *Brauner*, vm. állatorvos.

---

karta s lábaid nyomot hagytak a frissen esett havon. Oda rohantam, hogy el ne tapossák azt a lábnyomot. A nászmenet nemsokára eltávozott a templom elől, csak én maradtam ott késő estelig. Fázva, dideregve őriztem a lábad nyomát, s mikor az utcza elcsendesedett: leborultam a fagyos hórétegre s csókoltam azt a helyet, amit a czipőd nyoma hagyott ott számomra őrjöngő szeretetem jutalmául. Másnap ágyban fekvő beteg lettem, mig te a boldogságban dobzódtál! Oh, miért nem haltam meg akkor! Mennyi kintól, mennyi fájdalomtól lettem volna megkimélve!

De ugy volt megirva a csillagok között, hogy húsz esztendeig bolyongjak még a világban, virrasszak keresztül álmatlan éjszakákat, lássam, mint őszülnek meg idő előtt hajam szálai, mint szántja fel arczomat a fájdalom ekéje, mint roskad össze lelkem a nehéz kereszt alatt.

Próbáltalak elfeledni; éjeket dőzsöltem át vig kedvü czimborák társaságában zeneszó mellett, de mikor beláttam, hogy ez sem nyujt balzsamot sebemre: utra keltem, bebarangoltam a félvilágot, s csak atyám temetésére tértem vissza, de oh, betegebben, szánandóbb állapotban, mint mikor elindultam. Miért kisért el a te képed szomoru bujdosásom helyeire? Miért kinzott, miért gyötrött ott is szüntelenül? Hiszen én nem vétettem ellened soha, csak szerettelek, mindig csak szerettelek! . . . Egyszer aztán fellázadt ellened beteg szivem, de akkor már közel voltam a megtébolyodáshoz. Átkoztam nevedet, átkoztam születésedet, átkoztam multadat, jelenedet és jövődet. Iszonyu, rettenetes kitörése volt ez egy őrjöngő léleknek, még most is borzadok, ha vissza gondolok rá, s bünösségem érzetében lábad elé borulva kiáltom mellemet verve: „Mea culpa!“ . . .

De mikor igy kidühöngtem magamat, akkor megint csak megjelent lelkem előtt a te bübájos alakod, láttam ajkaid mosolygását, szemeid ragyogását s bennök azt a mennyországot, amelyikben „más“ üdvözül, én pedig elkárhoztam. Összekulcsoltam reszkető kezemet s ugy könyörögtem hozzád kegyelemért, irgalomért, hogy ne kisérts tovább álmaimban, ne gyötörd halálra lelkemet, add vissza nyugalmát szivemnek! A kőszikla megindult volna esdeklő szavam hallatára, csak te nem indultál meg, csak te nem szüntél meg üldözni.

Most már én térek ki utadból, leteszem azt a nehéz keresztet s a felvidék egyik városkájából vissza megyek megpihenni — — szüleim sirjába. Eljösz-e oda is utánam?! . . .

Oh, érzem, érzem, hogy el vagyok kárhozva, hogy lelkem nem találhat többé bünbocsánatot az én Istenemnél, sem itt a földön, sem ott a túlvilágon!

De te azért hallgasd meg utolsó sóhaját ajkamnak: légy olyan boldog, mint a minő boldogtalan én voltam; szeressenek ugy, mint a hogyan én szerettelek — téged, egyedül csak téged, életem élete, álmaim tündéralakja, bünös lelkem örök üdvössége, te édes, te kedves, te gyötörve boldogitó, siromat megásó felejthetetlen angyalom! — Dereskey Zoltán“.

A kézirat kihullott kezemből s ráborultam az asztalra.

A takaritónő megjelenése zavart fel fájdalmamból, akinek aztán tudtára adtam, hogy a tekintetes urat ne várja haza, mert az elutazott olyan helyre, a honnan nem szokás vissza jönni, -- azzal kezembe fogtam a kéziratot s rohantam vele a rendőrkapitányi hivatalba, hogy ha még nem késő, távirat utján, rendőri beavatkozással meggátoljuk a szerencsétlen ember öngyilkossági merényletét.

A rendőrkapitány azonban megmosolygott s azt mondá, hogy ne avatkozzam a más dolgába, a kéziratot pedig dobjam a tüzbe. Megbotránkoztam ezen a vastag cynismuson s már éppen elakartam hagyni a szobáját, mikor a postaszolga belépett és egy hivatalos táviratot adott át neki. Alig futotta végig a távirat tartalmát, kikapta kezemből a tüzre szánt iratcsomót, odavágta asztalára, aztán felém fordulva értésemre adá, hogy az a háborodott ember, kiről az előbb beszéltem előtte, ma délután 3 órakor sziven lőtte magát K. megye székvárosában. Egyébként rendben van minden, mert az itteni lakásáért járó évi bért előre kifizette, a bútorai árából befolyandó összeget pedig a város szegényeinek adományozza. Csupán egy fekete bársonykeretbe foglalt nyomtatványhoz tartja fenn igényét, mely az ottani rendőrkapitányságnak fog — további intézkedés végett — hivatalosan megküldetni.

— Oh, — sóhajtám magamban, — mennyi kint, menynyi fájdalmat hantolnak el azzal a sokat szenvedett szivvel, mely csak a halálban találhatott megnyugvást . . .

Kezembe vettem kalapomat s szomoruan ballagtam lakásomra, hogy megirjam a „rejtett sebek“ érzékeny történetét.

Felelős szerkesztő: RÁBELY MIKLÓS.

Magán-hirdetések.

Foulárd-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. a legujabb mintázattal és szinekben, u. m. fekete, fehér és szines **Henneberg-selymet** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott damaszolt stb. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szin és mintázattal stb.) a megrendelt áru **postabér és vámmentesen a házhoz szállitva,** valamint **mintákat postafordultával küld: Henneberg G. cs. és k. udvari szállitó selyemgyára Zürichben.** Svájczba czimzett levelekre 10 kros, és levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

1—2

Pályázati hirdetmény.

2110. sz. — Lemondás folytán üresedésbe jött almágyi körbeli segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Javadalmazása: évi 400 forint fizetés.

Pályázni óhajtók felhivatnak, hogy pályázati kérvényüket az 1883. évi I-ső t. cz. 6. §-sa szerint felszerelve 1897. év julius hó 15-ig hivatalomnál adják be. Az elkésetten érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

A választás Almágyon a körjegyzői irodában 1897. év julius hó 17 én d. e. 10 órakor tartatik meg.

Feled, 1897. junius hó 26 án.

Almássy, tb. főszolgabiró.

Tanuló.

Egy **3—4 gymnasium** vagy **polgári** iskolát végzett fiut tanulónak azonnal elfogad **Feymann László** kereskedő **Rozsnyón.** 1—3

Tanulóul.

Stech Kálmán kereskedésébe (Rimaszombat) egy 13—14 éves, kellő iskolázottsággal biró ifju, tanulóul azonnal fölvétetik.

Ugyanott a saját szüretelésü **ajnácskői bornak literje 40 krajczár.**

Kiadó lakás.

A Szijjártó-utczában a Polnis tanár féle ház, magános udvar ezennel bérbe adandó, értekezni lehet **Szőllősi István** tulajdonossal.

Hirdetmény.

154. szám. — Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a rimaszécsi kir. járásbiróság 1897. évi 896. sz. végzése következtében **Nagy József** ügyvéd által képviselt **Szóbl Mór** javára **Lusztig Ignácz** ellen 69 frt 83 kr. s jár. erejéig 1897. márczius hó 16-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján felülfoglalt és 719 frt 16 krra becsült italnemüek, szarvasmarhák, butor- és

ágyneműek, hordókból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi királyi járásbiróság 1101/1897. számu végzése folytán 69 frt 83 kr. tőkekövetelés, ennek 1896. deczember hó 1. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 37 frt 42 krban biróilag már megállapitott költségek erejéig Balogfalán, az alperes lakásán leendő eszközlésére **1897-ik évi julius hó 6-ik napjának** délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Rimaszécs, 1897. évi junius hó 16-án.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Eladó kötőgép.

Egy teljesen jó karban levő harisnya-kötőgép jutányos áron azonnal eladó. — **Hol?** — megtudható e lap kiadóhivatalában.

2—*

Hirdetmény.

1840. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy **Madarassy Gyuláné Szoboszlay Klementin** és **Komjáthy Miklósné Kék Blankának** a végrehajtási árverés joghatályával biró önkéntes biról árverési kérelme folytán az 1881. évi 60. t.-cz. 144. §-a s következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Puszta-Gortva községben fekvő s a puszta-gortvai 9 sz. tjkvben A) 1—2. sor. 12. és 15. hrszám alatt $^{88}/_{120}$-ad részben Madarassy Gyuláné Szoboszlay Blanka tulajdonául felvett ingatlanra és az azokon lévő felépitményekre az 1600 frt kikiáltási árban elrendelte s annak megtartására határnapul **1897. évi augusztus hó 23-ik napjának d. e. 10 óráját** a kir. törvényszék telekkönyvi helyiségébe tüzte ki, mely alkalommal a kérdéses ingatlanok becsáron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át azaz 160 forintot készpénzben vagy az 1882-ik évi 60. t.-cz. 42. §-ban jelzett és az 1881-ik évi nov. hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-dik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni; avagy az 1881. évi 60 t.-cz. 170. §-a értelmében, a bánatpénznek a birósághnáli előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Rimaszombat, 1897. évi május hó 25-én.

Altdorffer, kir. tszéki biró.

Tanulóul.

Baksay József kereskedésébe (Rimaszombat) egy 13—14 éves, kellő iskolázottsággal biró ifju, tanulóul azonnal felvétetik.

3—3

Hirdetmény.

1841. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy **Simon János** végrehajtatónak **Balázs István** végrehajtást szenvedő elleni 36 frt 50 kr. s jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. §-a s következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Rakottyás községben fekvő s a rakottyási 8. sz. tjkvben A) I. 2.. 3., 5., 6., 9—12., 14—16., 18. és 19. sor. 68., 123., 165., 201., 261, 291., 300., 398., 317., 380., 413., 427. és 477. hrsz. a. felerészben Tóth Zsuzsanna és Tóth János és felerészben Balázs István tulajdonául felvett ingatlanokból ,végrehajtást szenvedett Balázs István illetőségére a 605 frt 31 kr. kikiáltási árban elrendelte s annak megtartására határnapul **1897. évi julius hó 26-ik** napjának d. e. 10 óráját Rakottyás községben a biró házához tüzte ki, mely alkalommal a kérdéses ingatlanok becsáron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át, azaz 61 frtot készpénzben vagy az 1882-ik évi 60-ik törvény-czikk 42-ik §-ában jelzett és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60-ik t.-cz. 170-ik §-a értelmében a bánatpénznek a birósághnáli előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1897. évi május hó 24-én.

Altdorffer, kir. tszéki biró.

Hat gymnasiális osztályt

végzett ifjut **gyógyszerész gyakornokul** elvállal **Réthy Béla** gyógyszerész **B.-Csabán.** Feltételek: teljes ellátás és az első évben 5, másodikban 10, harmadikban 15 frt havidíj.

1—3

Attila-permetezőgép!

Az **„Attila“** permetező mindazon bajokat, melyek a szőlősgazdát eléggé bosszantják, elháritja és pedig az által, hogy a szélkazánt egy csavarintás által a puttonyból kivehetjük, mi által az egész szerkezet **már kezünkben van.** Ugy a puttony, mint a 'szerkezet tisztán tartható és a legegyszerübb munkás szétbontja és özszerakja. Soha nem pusztulhat, soha gépész kezébe adni nem kell; **mindenki maga bánhat vele.** A szórója is páratlan jól szór, **valóságos ködöt csinál!**

Ára 18 frt.

Szigeti Sándor

Kecskemét. 2—4

Ugyanitt kitünő bicziklik 130 frtért.

Valódi

érmelléki rizling és **burgondi bor** van nálam eladó. hektoliterenkint harminczkét forintjával; és **öt éves szilvórium** literenkint egy frtjával.

Uzapanyit (u. p. Felső-Balog).

3—3 **Szilágyi Kálmán.**

Szeplő, májfoltok, sömör

eltávolitására, **arcz-, kezek vörössége ellen, pörsenések (vimmerli), atkák (mitesser),** s más bőrtisztátalanságok elháritására megszüntetésére, a bőr puhasága, finomságának emelésére az általánosan ösmert kitünő hatásu **Dr. Spitzer-féle** javitott **arcz-kézkenőcs** használható csak eredménynyel Egy próba-tégely ára **40** kr. Szappan hozzá **50** kr.

Száj, fogak, foghús

ápolására, jókarban tartására a tudományos alapon összeállitott **„Antiseptikus fogpor“** nagyszerü eredménnyel használható. Megszünteti a fogfájást, meggátolja, eltávolitja a fogakon lerakodó borkőképződést, antiseptikus tulajdonságánál fogva elejét vehetni a szájban könnyen képződő erjedésnek, rothadásnak, savképzésnek. Előmozditja a fogak épségben tartását, a szájnak kellemes üdeséget kölcsönöz Egy doboz **35** kr.

Gyógyszertár, chem. laboratorium CSETNEKEN.

3—3

Hirdetmény.

83. sz. — Alulirt birósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a miskolczi kir. törvényszék 1896. évi 13213. sz. végzése következtében **az Első magyar általános biztositó társaság** javára **Stelkovics László** ellen 60 frt 99 kr. s jár. erejéig 1896. évi deczember hó 29-én foganatositott biztositási végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 500 frtra becsült szarvasmarhákból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbiróság 461./1897. sz. végzése folytán, 29 frt 22 kr. tőkekövetelés, ennek kamatai, a már biróilag megállapitott költségek erejéig Alsó-Hangonyon a helyszinén leendő eszközlésére **1897. évi julius hó 8-ik napjának délelőtti** 11 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Rimaszécs, 1897. évi junius hó 20.

Kovács Géza, jbirósági vhajtó.

Kitünő padló-máz!

puha padlóra.

Linoleum padló-zománcz

3 árnyalatban.

Einstädter Testvéreknél

BÉCSBEN.

Teljesen használatra kész, csinos és a czélnak megfelelő 1 kilós dobozokban.

Linoleum padló-zománcz egy óra alatt megszárad, pompás fényü sima és repedésektől ment marad.

Linoleum padló-zománcz közvetlenül a dobozból mázolható fel.

Linoleum padló-zománcz használatra sokkal olcsóbb. mint a többi padló-fénymáz.

Kapható minden nagyobb festék- és gyógyáru-üzletben.

Főraktár Rimaszombatban: Braun Zsigmondnál. 6—6

A „vaslovag“ védjegyre tessék ügyelni!

Hirdetmény.

1032. szám. — A tornallyai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy **Farkas Gyula** putnoki lakos végrehajtatónak **Lengyel András** putnoki lakos végrehajtást szenvedő elleni 50 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a tornallyai kir. járásbiróság) területén levő Putnok község határában fekvő a putnoki 769. sz tjkvben A) I. sor, 1240. hrszám alatt foglalt Szemko Mihály, Domonkos Mária, Fazekas Lajos kkoru, Fazekas Mária férj. Deák Györgyné. Feledi szül Fazekas Erzsébet, Filo Imre, Lindt Julianna, Kis György, Iesó Borbála, Strompf János, Bodnár Borbála, Filo Julianna, Bálint Julianna, Bálint János, Lámer Mihály Kerekes Erzsébet, Kerekes György, Király Judit. Özv. Jureczky Dánielné szül. Kakas Erzsébet, Neszádeli Pálné szül. Kakas Julianna. kkoru Kakas Mária, Neszádeli Tóth Katalin, ifj. Juhász Ferencz, Szábon Teréziá, Pesó Barta Julianna, Tóth Barta Mária. Barta János, Liszkay Karolin férjezett Kremniczky Károlyné, Simon Mária, Prónik Mihályné szül. Kakas Mária, Kakas István kkoru, Győr Kocsis Zsuzsanna, Kocsis Pál, özv Kakas Mártonné, Farkas szül Kakas Mária, Kakas János, Kakas Márton, id. Weisz Jakab, Halász István, Farkas Gergely, Kakas Mária, Gescheit Herman, Tábori Magdolna, Hácsi Fazekas Zsuzsanna, Török Julianna Bedécs Lajosné, Duka Péterné szül Filo Julianna, Nagy Károlyné született Katrencsák Mária, Ivanecz Jánosné szül. Katrencsák Borbála, Katrencsák József, Katrencsák János, Szala Jánosné született Katrencsák Teréz, ifj. Tóth István, Klenics Mária, Farkas Zsigmond, Galó Mártonné szül. Bacsik Julianna, kkoru Bacsik Mária, Ruszkay József, Kecskeméty Lidia, Feledi János, gróf Serényi Béla, Szemko Mihály, özv. Nagyszögi Jánosné szül Fekete György Erzsébet, Járdánházy Dénes, kiskoru Telky Piroska, Erzsébet és Julianna, Győr szül. Kocsis Julianna, Klimó Zsuzsanna, Lengyel András és Jäger Julianna zsellérségi erdőbirtokára az árverést 1004 forintban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1897. évi julius hó 19-én** d. e. 9 órakor Putnokon a város házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 5%-át vagyis 50 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 42 §-ban jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a birósághnáli előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni. — Kelt Tornallyán, 1897. évi május hó 14-én. A kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Kálniczky, kir. albiró.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntödéje Kassán, Vám-utcza 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmeltartásával czélszerüen s gondosan gyártott jóhirnevü gépeit a **közeledő nyári idényre,** nevezetesen:

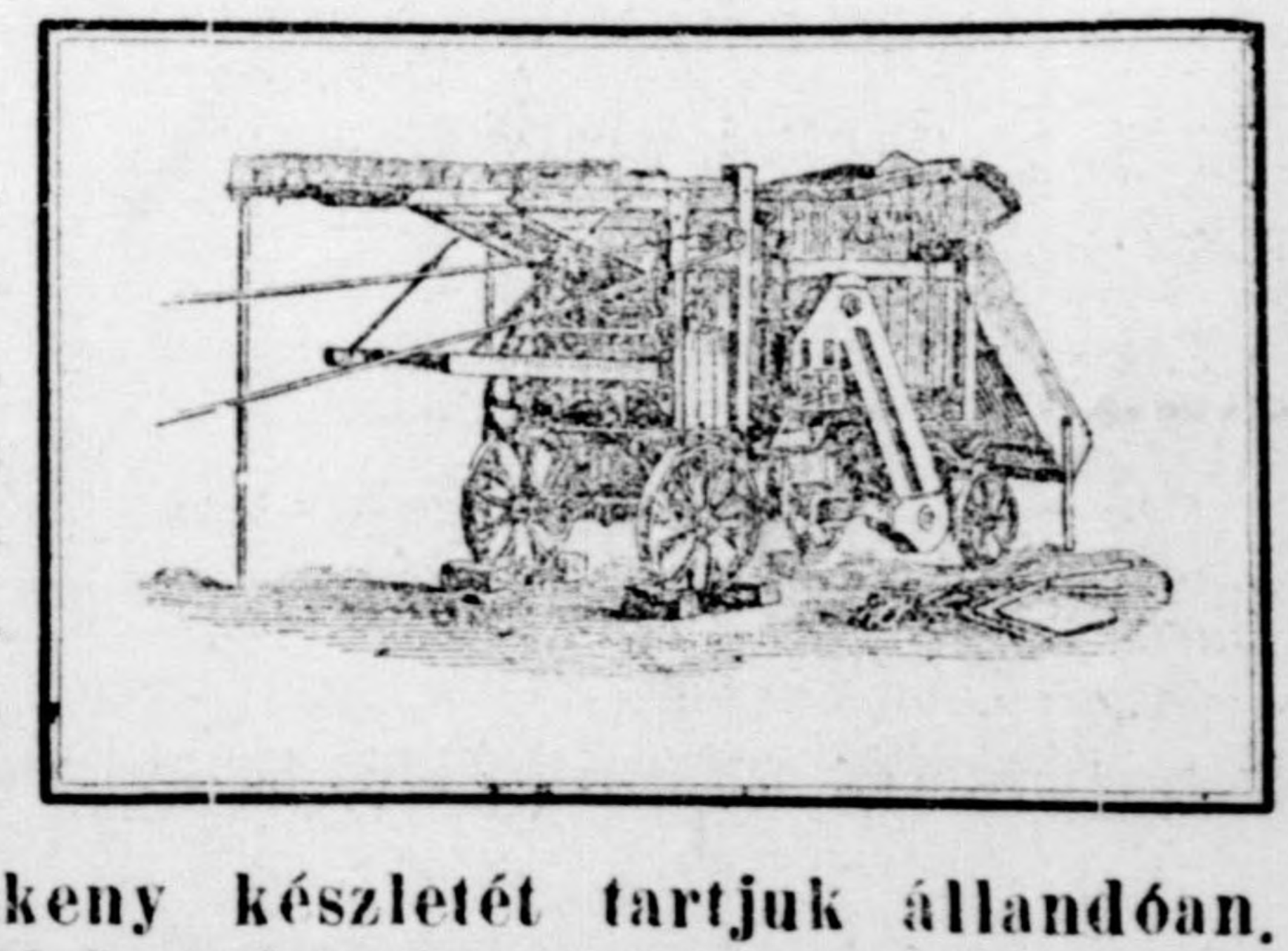

Cséplőkészleteit könnyü járással, járgány vagy gőzmozdony általi hajtásra.

Kézi-cséglőgépeit, járgány-hajtásra is alkalmazva, szalmarázói készülékkel vagy a nélkül. **Bager-** és **magtár-rostáit,** továbbá mindennemü **szivattyúkat, gőzgepeket** és **gőzkazánokat. Szeszgyár-berendezéseket,** m. p. **Henze-főzők, kavaró-készülékek, maláta-** és **burgonya-zuzókat, malomberendezéseket.** stb.

☞ Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét tartjuk állandóan. Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.**

3—6

Rimaszombat. 1897. Nyomatott **Rábely Miklós** könyvnyomdájában